LESFICHES FILMBURGER

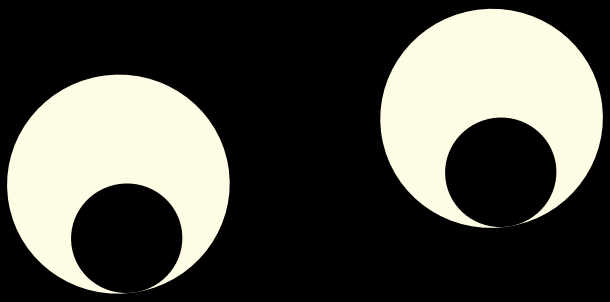

FILMBURGER

FILMBURGER

Met jongeren die dagelijks met beelden en film bezig zijn hebben we een medium en methode nodig die in hun leefwereld past en hun ‘future fit’ maakt voor de snel evoluerende maatschappelijke omstandigheden. De wereld om hen heen wordt op die manier letterlijk **be-grijp-baar.**

FILEM’ON

FILMBURGER I

Beste leerkracht,

Welkom bij de lesfiche van Filmburger 1, een kortfilmreeks voor leerlingen vanaf 12 jaar. In deze lesfiche vind je kijkvragen, inhoudelijke opdrachten én leuke doe-opdrachten om samen met je leerlingen aan de slag te gaan. De films nemen jullie mee naar verschillende plekken in de wereld, van Italië tot Tanzania, en vertellen herkenbare, alledaagse verhalen met telkens een bijzondere twist.

VOORBESPREKING

We raden aan om de leerlingen alvast nieuwsgierig te maken naar de films. Bekijk samen enkele trailers of vertel kort waar de verschillende films over gaan.

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

Sta ook even stil bij de landen en plaatsen die in de films aan bod komen:

- Waar liggen deze landen?
- Wat weten jullie er al over?
- Wat zouden jullie er graag over te weten komen?
- Welke beelden of ideeën hebben jullie bij deze landen?

Zo wordt de filmvoorstelling meteen een mooie kans om de wereld te ontdekken, nieuwsgierig te zijn naar andere leefwerelden en met een open blik te kijken

Meer inspiratie

Wil je nog verder aan de slag rond wereldburgerschap, diversiteit en de wereld om ons heen? Dan vind je ook interessant les- en educatief materiaal bij organisaties zoals Studio Globo en Djapo.

Vragen of opmerkingen?

Laat het ons gerust weten via audience.filemon@gmail.com. We horen graag jullie feedback en ervaringen met de films en opdrachten. Jullie input helpt ons om het educatieve aanbod verder te verbeteren!

PEOPLE LIVE HERE

Gabrielle Côté, CA, 2025, 12’12”

Leerdoelen:

opgroeien in de stad | klimaatopwarming | eco-solidariteit | architectuur

Deze experimentele documentaire onderzoekt de stedelijkheid van Montréal aan de hand van een montage-collage van de architectuur van de stad. De film brengt erfgoed en moderniteit samen en stelt vragen bij gentrificatie, ongelijkheid en de veranderingen van het stedelijke landschap.

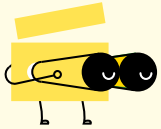

KIJK & LUISTER

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

De film heeft een speciale vormgeving, de beelden schuiven over elkaar en sommige beelden worden verschillende keren herhaald en getoond op hetzelfde scherm. Nochtans is de film niet gemaakt door Artificiële Intelligentie (AI) - zie getuigenis regisseur filmmaakster.

Hoe zijn de beelden dan wel gemaakt, hebben jullie een idee? (laat de leerlingen eerst wat raden):

De film combineert **live-actionbeelden** met **leganimatie**. Dat betekent dat we zowel beelden zien die met een camera zijn gefilmd als beelden die beeld per beeld met stilstaande figuren of objecten zijn gemaakt.

Door deze twee technieken te combineren, ontstaat er een bijzondere visuele stijl en kunnen de makers op verschillende manieren het verhaal en de emoties van de personages in beeld brengen.

INHOUDSVRAGEN

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

Ga na in de stad/buurt waar je leeft:

- Welke gebouwen er staan ?
- of er veel groen (natuur) is ?
- Zijn er veel (grote, gevaarlijke) wegen en is er druk verkeer of niet?

Antwoord komt van de leerlingen.

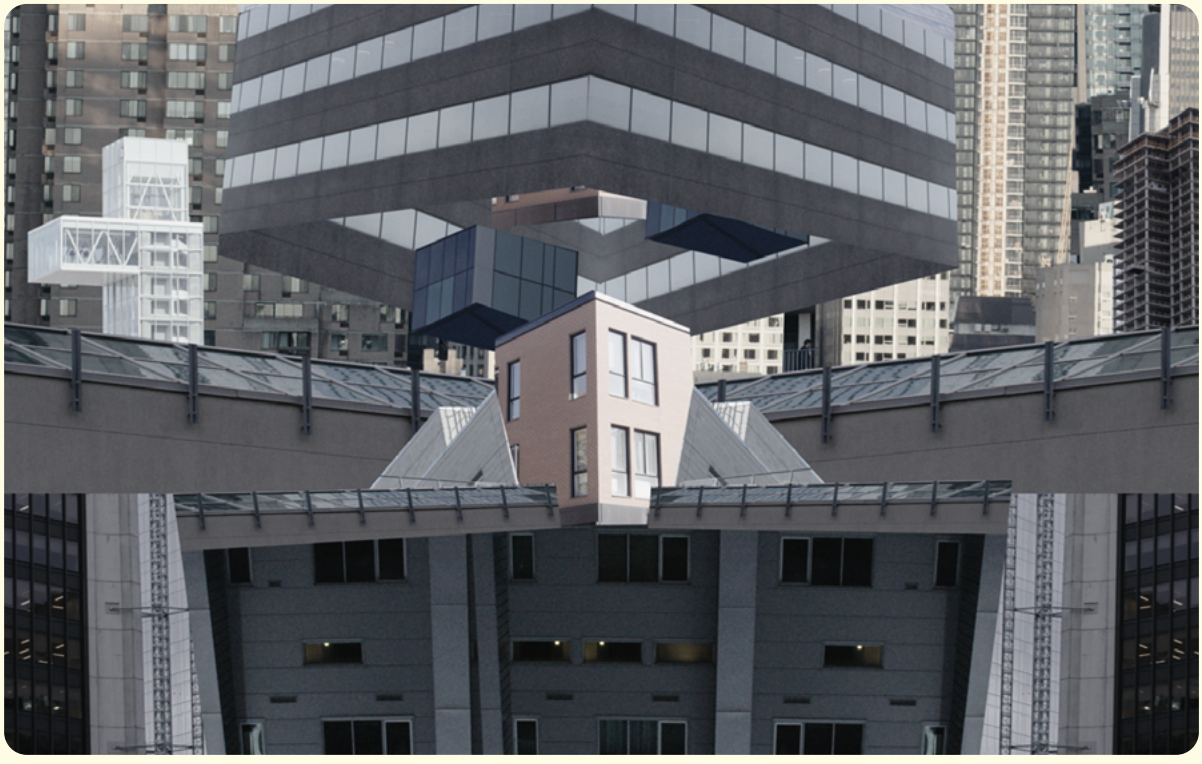

Wat vind je van uitspraak over de **“Solar Punk”-beweging**, waar de regisseur over spreekt? Wat doen ze? Wat willen ze? Ga je ermee akkoord? Waarom wel/ niet?

Uitspraak regisseur Gabrielle Côté:

“ Onze visie op de toekomst is maar al te vaak dystopisch. Laten we ons voor één keer eens een rechtvaardige en duurzame samenleving voorstellen. De Solar Punk-beweging is een maatschappijvisie die hernieuwbare energie, delen binnen de gemeenschap en inclusiviteit bevordert. Het is geen utopie, want ze is gebaseerd op concrete technologische middelen. ”

Persoonlijk antwoord.

DOE-OPDRACHT

groepsopdracht

(opdracht per 2 of per 3)

Hoe zou je ideale stad / buurt eruitzien?

ZO DOE JE DAT!

Denk goed na over hoe je zou willen dat jouw buurt / stad eruit zou zien.

- overleg met elkaar,
- maak een tekening of collage (plak verschillende tekeningen of foto’s bij elkaar)

OP BOEVENPAD

Eva Nijsten, NL, 2026, 14'13"

Leerdoelen:

criminaliteit | opgroeien | identiteit

Documentaire over ex-gevangen: hoe en waarom ze in de criminaliteit zijn gestapt en hoe ze nu zijn, welke inzichten en wensen ze hebben.

KIJK & LUISTER

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

Wat zijn de kenmerken van een documentaire?

- Gebaseerd op echte gebeurtenissen, mensen of situaties.
- Toont vaak echte beelden en locaties.
- Kan gebruikmaken van interviews of een vertelstem.
- Wil de kijker informeren of aan het denken zetten.
- De filmmaker kiest hoe de werkelijkheid in beeld wordt gebracht.

Kan je ze in deze film herkennen?

INHOUDSVRAGEN

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

De film gaat over de 2 boeven: Jordi Blitz en Daan Rijkers, die eerlijk op de vragen van de regisseur antwoorden. Ze gaan helemaal terug naar hun jeugd.

Begrijp je waarom iemand in de criminaliteit komt?

Persoonlijk antwoord.

stellingsspel

- Steken we misdadigers beter in de gevangenis of niet?
- Wat zorgt ervoor dat een misdadiger tot inkeer komt en een ander leven wil leiden?
- Dit is de gangbare mening van mening van hedendaagse criminologen: ‘Criminologen adviseren een focus op herstelgericht werken en rehabilitatie, waarbij de gevangenis wordt gereserveerd als uiterste redmiddel, omdat een menselijke aanpak met oog voor de toekomst beter werkt tegen recidive dan enkel opsluiting.’ Kan je je hier in vinden?

DOE-OPDRACHT

groepsopdracht

Breng eens een bezoek aan een gevangene die met jou (of een groepje klasgenoten) wil praten en beschrijf je ervaring.

OF:

Stel je voor: iemand heeft een straf uitgezeten en wil opnieuw beginnen. Hoe zou de samenleving volgens jou met die persoon moeten omgaan?

ZO DOE JE DAT!

- Maak in groepjes een lijst met vooroordelen die mensen kunnen hebben over ex-gevangenen.
- Bespreek daarna welke van die ideeën volgens jullie eerlijk of oneerlijk zijn.
- Bedenk samen drie dingen die het makkelijker kunnen maken om na een gevangenisstraf opnieuw te beginnen.
- Werk jullie ideeën uit in een poster, korte video of campagne.

EMPATHY REHEARSALS

Jacopo Cullin, IT, 2026, 20'

Leerdoelen:

opgroeien | kwetsbaarheid | vriendschap

Een tiener die op school anderen pest, wordt verplicht om deel te nemen aan een theaterworkshop, waar hij geconfronteerd wordt met de mensen die hij heeft gekwetst.

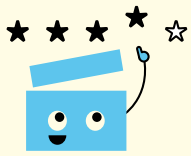

INHOUDSVRAGEN

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

Hoe zou je Tommy omschrijven?

Tommy is in het begin hard, gesloten en weinig empathisch. Hij gedraagt zich als een pestkop en houdt zijn gevoelens voor zichzelf.

Naar waar wordt Tommy door de directeur gestuurd?

Hij wordt naar een theaterworkshop gestuurd. De leerlingen acteren er, maar praten ook over zichzelf en hun emoties.

Hoe gedraagt Tommy zich in het begin van de film en hoe verandert hij op het einde?

In het begin lijkt hij gevoelloos en geeft hij weinig om anderen. Op het einde durft hij zijn gevoelens te tonen en is hij meer betrokken bij de gevoelens van anderen.

Waarom denk je dat het voor Tommy moeilijk is om zijn gevoelens te tonen en empathisch te zijn?

Waarschijnlijk is hij niet gewend om over gevoelens te praten. Hij gebruikt een harde houding om zichzelf te beschermen en vindt het moeilijk om kwetsbaar te zijn.

Welke rol speelt Tommy's vader hierin?

Zijn vader lijkt zelf ook weinig emoties te tonen. Wanneer hij ontdekt dat Tommy teksten schrijft, reageert hij afwijzend. Daardoor lijkt Tommy te leren dat gevoelens tonen iets is dat je beter verborgen houdt.

Op het einde zegt Tommy: *"Now I care about other people."* Wat heeft ervoor gezorgd dat Tommy zo verandert?

Door de theaterworkshop leert Tommy naar zichzelf en naar anderen te kijken. Hij leert zijn gevoelens te herkennen en te uiten, en ontdekt daardoor ook meer empathie voor andere mensen.

Waarom is het volgens jou belangrijk om je soms kwetsbaar te durven opstellen?
Wat kan er gebeuren wanneer je je gevoelens durft te tonen en open bent tegenover anderen?

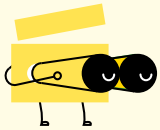

KIJK & LUISTER

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

Denk terug aan de kortfilm. Let op hoe dicht de camera bij de personages komt. Wanneer we een personage van dichtbij filmen, kunnen we zijn of haar gezicht en emoties beter zien.

Stond de camera in de kortfilm meestal ver van of dicht bij de personages?

Over het algemeen staat de camera dicht bij de personages. We kunnen hun gezichtsuitdrukkingen en kleine reacties goed zien. Hierdoor kunnen we als kijker:

- emoties beter aflezen;
- kleine reacties en veranderingen in de gezichtsuitdrukking zien;
- dichter bij het personage komen;
- beter begrijpen wat een personage denkt of voelt, ook wanneer dit niet uitgesproken

Een close-up zorgt er dus voor dat de kijker de emoties van een personage sterker beleeft.

Als jij regisseur was, wanneer zou jij een close-up gebruiken?

Laat leerlingen zelf voorbeelden geven, zoals:

- iemand krijgt slecht nieuws;
- iemand liegt;
- iemand schrikt;
- iemand wordt verliefd;
- iemand is verdrietig of boos;
- iemand heeft iets te verbergen;
- ...

DOE-OPDRACHT

klasopdracht

Geef leerlingen enkele stellingen. Leer ze hun eigen mening uit te spreken door beargumentatie en door in gesprek te gaan met elkaar.

Enkele stellingen:

- Iedereen heeft soms moeite om te zeggen wat hij of zij voelt.
- Je kunt aan iemands gezicht zien hoe die persoon zich voelt.
- Boosheid is vaak een manier om andere gevoelens te verbergen.
- Jongens mogen evenveel emoties tonen als meisjes.
- Het is oké om niet altijd te weten wat je voelt.
- Over gevoelens praten maakt je niet zwak.
- Je hoeft iets niet zelf meegemaakt te hebben om iemand te begrijpen.
- Luisteren is belangrijker dan meteen advies geven.
- Iedereen verdient een tweede kans.
- Als iemand onaardig doet, moet je eerst proberen te begrijpen waarom.
- Je kunt empathie leren.
- Wie anderen pest, heeft zelf vaak problemen.

ZO DOE JE DAT!

Verdeel de klas op in 3 stukken: **eens / oneens / twijfel**.

Lees een stelling voor.
Laat de leerlingen een plek kiezen in de klas op basis van hun mening, kies willekeurig een leerling uit, en laat ze beargumenteren waarom ze voor deze plek gekozen hebben. Duid iemand anders aan die voor een andere mening koos en laat de leerlingen in gesprek gaan.

IYAWO

Shufau Damilola Abdulateef, Manon Ruckebusch, Inès Marteel, Thomas Logez, Maëlle Kaufmann, Pauline Bernard, FR, 2025, 6'18"

Leerdoelen:

opgroeien | jong huwelijk | Afrikaanse cultuur

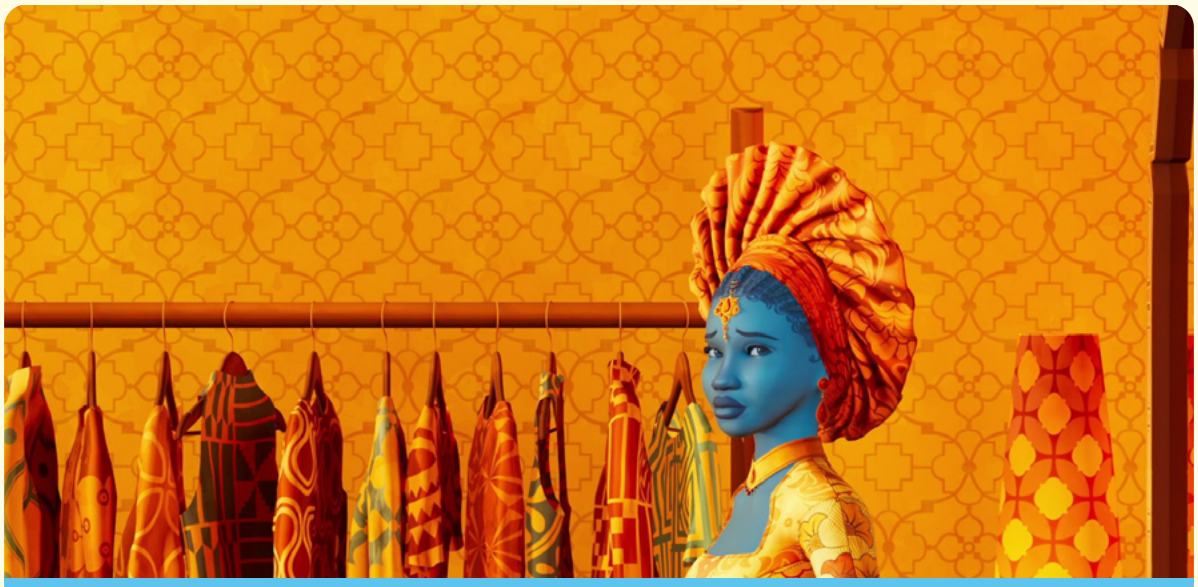

Een jonge Nigeriaanse vrouw wordt op de ochtend van haar trouwdag door de vrouwen in haar familie klaargemaakt. Terwijl heroverweegt ze door maatschappelijke druk haar beslissing over deze grote dag.

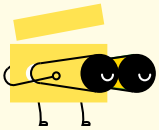

KIJK & LUISTER

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

Er zijn drie belangrijke elementen die de film dragen. Kun jij ze benoemen? Wat valt je op?

Laat de leerlingen eerst spontaan antwoorden en licht daarna toe (zie volgende pagina):

- **Kleurgebruik (geel en blauw)**: Geel symboliseert levendigheid en warmte. Blauw verwijst naar de donkere huidskleur en het visueel 'teruggaan in gedachten'.
- **Houterige motoriek**: De bijna robotachtige bewegingen benadrukken het overdreven belang van traditie en formaliteit rond het huwelijk. Dit versterkt de kille sfeer, waarin de moeder streng de regie voert en geen ruimte laat voor de gevoelens van haar dochter (geen tedere aanrakingen of troostende gebaren).
- **Muziek en geluid**: De typisch Afrikaanse muziek vormt een sfeervolle achtergrond, maar wordt halverwege onderbroken door een dreigende toon en stilte. Dit accentueert de twijfel van de jonge vrouw.

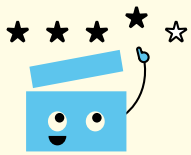

INHOUDSVRAGEN

leerkracht stelt de vraag, leerlingen zoeken het antwoord

Na het bekijken van de film, ga je in gesprek met de leerlingen. Moedig leerlingen aan om hun antwoorden te onderbouwen met concrete voorbeelden uit de film.

Start met de beleving van de bruid:

- Hoe denken jullie dat zij zich voelt?
- Waaraan kan je dat zien in de film? Denk aan haar lichaamstaal, gezichtsuitdrukking of gedrag.
- Hebben jullie het gevoel dat ze instemt met het huwelijk, of eerder niet? Waarom?

Het is duidelijk dat de bruid niet instemt met het huwelijk. Dat blijkt uit haar sombere gelaatsuitdrukking en afwezige lach. De omslag naar een donkere setting symboliseert haar angst en het gevoel dat ze geen kant op kan.

Vervolgens kan je inzoomen op de rol van de zus:

- Hoe kijkt zij naar het uithuwelijken?
- Lijkt ze dit normaal te vinden, of stelt ze er vragen bij?

De zus maakt haar moeder duidelijk dat ze gelukkig is en voor zichzelf wil beslissen wanneer ze trouwt.

Vanuit het gesprek kan je overgaan naar een korte uitleg over kindhuwelijken.

Een **kindhuwelijk** is een huwelijk waarbij minstens één van de partners minderjarig is, dus jonger dan 18 jaar. In de praktijk betekent dit vaak dat jongeren zelf geen vrije keuze hebben. Ze worden onder druk gezet door hun familie of gemeenschap en krijgen weinig of geen inspraak in hun eigen toekomst.

zoekopdracht

Laat de leerlingen vervolgens zelf op onderzoek gaan via de website: https://childmarriage-data.org/country-profiles/nigeria/

Ze kunnen in kleine groepjes werken en zoeken naar antwoorden op vragen zoals:

- Hoe vaak komen kindhuwelijken voor in Nigeria?
- Op welke leeftijd trouwen meisjes gemiddeld?
- Zijn er verschillen tussen stad en platteland?

Maak daarna de vergelijking met België:

- Zijn kindhuwelijken hier toegestaan?
- Wat valt op als je beide situaties naast elkaar legt?
- Hoe zouden deze verschillen te verklaren zijn?

Nadien volgt een klassikale bespreking:

- Wat denken en voelen jullie bij deze cijfers?
- Verrast dit jullie? Waarom wel of niet?

Extra achtergrondinfo:

Betekenis van het woord IYAWO en de klederdracht.

In de **Yoruba- cultuur** hebben de termen 'iyawo wa' een diepe betekenis die verbonden is met huwelijksrelaties. Als je de uitdrukking 'iyawo wa' hebt gehoord, betekent dit letterlijk 'onze vrouw', wat een gevoel van samenhorigheid en gedeelde genegenheid voor de partner binnen familie en vriendengroep aanduidt.

De Yoruba-cultuur, voornamelijk gevestigd in **Zuidwest-Nigeria, Benin en Togo**, staat bekend om haar opvallende kleurgebruik en rijke textiel tradities met vakmanschap. Er is een diep respect voor traditie en levendige ceremoniële kleding, maar het is ook een manier om je sociale status aan te duiden.

bron: mo.be/opinie/traditionele-feestoutfit-wordt-keurslijf-nigeria-opinie

DOE-OPDRACHT

duo-opdracht

Doel: Analyseren hoe de omslag in muziek/geluid de innerlijke strijd van de hoofdpersoon weergeeft.

Leerlingen werken in pairs als 'filmmakers'. Laat de leerlingen een alledaagse of traditionele situatie kiezen. (bijv. een familie-eten, een officiële ceremonie, of een belangrijk gesprek op school). Laat hen tijdens deze situatie een moment van twijfel filmisch uitbeelden.

ZO DOE JE DAT!

De leerlingen zoeken twee korte fragmenten van muziek/geluid (of maken dit zelf met spullen in de klas):

- **Muziek A: Een ritmische, vrolijke of traditionele melodie** (zoals de Afrikaanse muziek in het begin van Iyawo).
- **Muziek B: Een stilte, een dreigende toon of een strakke hartslag.**

Eén leerling beeldt het moment uit *(uitvoeren van een traditionele/alledaagse handeling).* De andere leerling verzorgt de geluidsovergang precies op het moment dat het personage een 'moment van twijfel' ervaart.

Ga met hen in gesprek. Hoe ervaren de leerlingen de overgang? Hoe voelt dit aan? Heeft de muziek invloed op hoe ze de scene ervaren?

FILMBURGER I

